

Duitse linie in het Reichswald

Als afsluiting van de vakantieperiode maken we deze keer een uitstapje naar Duitsland, naar het Reichswald in de omgeving van Milsbeek en Grafwegen.

De resten van een van de bunkers.

Tijdens een van mijn wandelingen in het Reichswald zag ik betonresten, op meerdere plekken, parallel aan de Holleweg en de Neutrale Weg. Langs de puinhopen waren duidelijk de resten van greppels en wallen aanwezig. Ook langs de Grafwegener Straße richting Kranenburg lagen zulke greppels en wallen.

Enkele mensen waarmee ik hierover sprak opperden dat dit Duitse bunkers waren uit de Tweede Wereldoorlog. Maar de Wehrmacht had in 1940 in een paar dagen heel Nederland veroverd, waarom zouden ze dan nog bunkers bouwen bij de Nederlandse grens? Internet en Google boden uitkomst.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was Nederland neutraal. De Duitsers waren echter bang dat Engelse troepen mogelijk toch via Nederland en de Rijnvallei op zouden rukken naar het Ruhrgebied. Ter verdediging bouwden de Duitsers in 1916 en 1917 een verdedigingsgordel aan weerszijden van het Rijndal. Ten oosten van de Rijn kwam een gordel tussen Beek en de Eltenberg. Aan de Kleefse kant werd een gordel aangelegd van Donsbrüggen tot bij de Diepen. Deze twee gordels bestonden uit een of

meer linies van greppels met erlangs een borstwering, en op een aantal plekken betonnen bunkers. De linie van Donsbrüggen tot de Diepen was 12,5 kilometer lang.

Ook op andere plaatsen bouwden de Duitsers dergelijke linies bij hun grenzen. Na de oorlog werd in het verdrag van Versailles bepaald dat alle linies geslecht en de bunkers opgeblazen moesten worden. Ook bij ons in het Reichswald is dit in 1921 gedaan. Op veel plaatsen zijn de linies verdwenen, maar bij Elten en bij Grafwegen, de Jansberg en de Diepen zijn de linie en de resten van de bunkers nog aanwezig. Vanaf de Diepen is naar het noorden nog ongeveer 7 kilometer zichtbaar. De overblijfselen van deze linies uit de eerste Wereldoorlog bij Elten en in onze streek zijn uniek in Duitsland; slechts op een andere plaats is nog een deel van een linie bewaard gebleven. De stellingen bij Elten zijn onlangs archeologisch onderzocht om meer duidelijkheid te krijgen over de opbouw ervan. Over de aanleg van de linies heeft het Duitse leger zeer weinig vastgelegd; er is dus weinig over bekend.

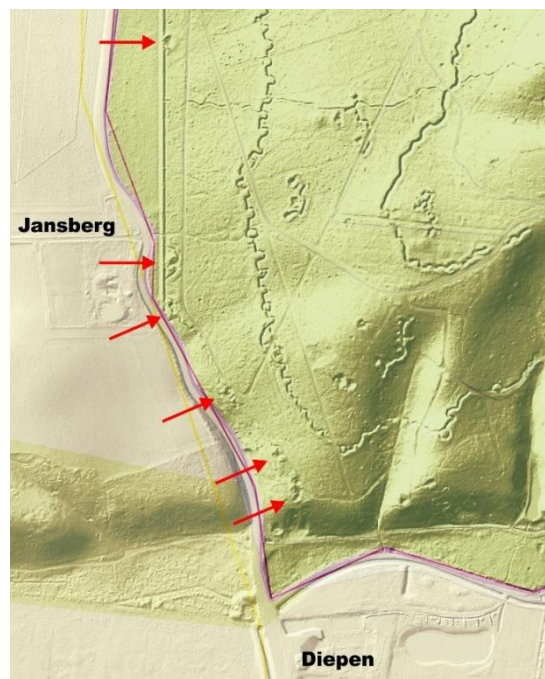

Het smalspoor bij de Gennepweg.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben de Duitse troepen bij Milsbeek de linie nog als eerste verdediging ingezet. Verder naar het oosten, hoger op de heuvels, hebben ze nieuwe stellingen met onder andere loopgraven gebouwd.

Voor de aanvoer van materiaal en materieel hebben de Duitsers in 1917 een smalspoorlijn aangelegd vanaf het Duitse Pfalzdorf tot aan de Gennepweg in het Reichswald. Halverwege de Gennepweg is nog een deel van de dam van het spoor zichtbaar. Ook is daar een informatiepaneel over de spoorlijn. Hier splitste het spoor zich: een tak naar het noorden tot bij de boswachterspost Nergena Nord en een tak naar het zuiden tot dicht bij de grens.

Al in 1904 waren er plannen voor de aanleg van dit spoor, met name voor het vervoer van hout uit het Reichswald naar de kolenmijnen. De oorlog was echter de aanleiding voor de daadwerkelijke aanleg ervan. Na de oorlog is de spoorlijn tot 1945 in bedrijf gebleven voor houttransport.

Een deel van de Duitse hoogtekartaat. De paarse lijnen zijn de grens.

Bij de pijlen de linie en de opgeblazen bunkers van WO I. De kronkellijnen verder naar rechts zijn loopgraven uit de Tweede Wereldoorlog.